

A HOLNAP BELVÁROSA

Budapest városközpontjának, a Belvárosnak alig egy esztendeje elfogadott általános rendezési programja nyomán megindult a részletes tervezés, amely már eddig is érdekes változatokat tárt fel a főváros centrumának holnapját illetően.

Tizenháromezer autó parkolhat

A Belváros mai, hármas szerkezetén a jövőben sem változtatnak lényegesen; a Szent István körút és a József Attila utca közötti rész igazgatási központ, kormányzati negyed marad, delebberre — a Kossuth Lajos utcáig — az idegenforgalmi és kereskedelmi centrumot fejlesztik tovább, innét a Tolbuhin körútig terjedő terület pedig évtizedek múlva is kulturális, felsőoktatási központ lesz.

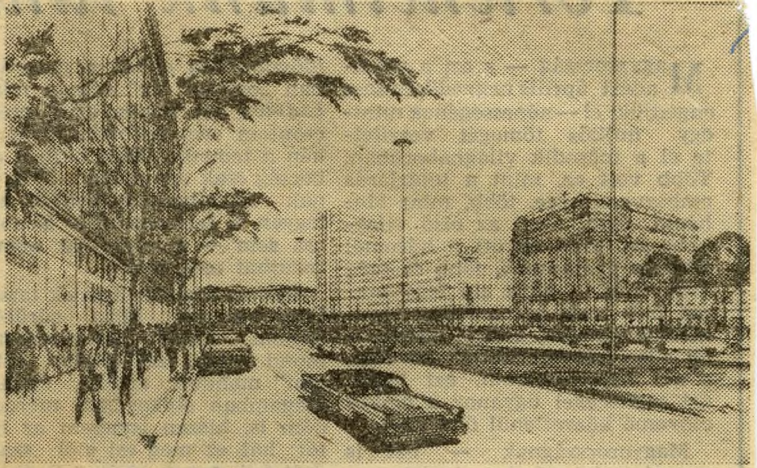
A terv a jelenleg 65 ezer lakosú Belváros népességének 10—15 százalékos csökkenésével számol 1980-ra. Nemcsak a tervbe vett bontások miatt: új lakóházak építése ugyanis csak különlegesen indokolt esetekben várható a városközpontban, mert a beépítetlen vagy szanálendő telkeket közintézmények, zöldterületek, autóparkolók számára tartalékolják. Az utóbbiak révén például egy évtized múlva 13 ezer gépkocsi parkiroztatására kívánunk lehetőséget teremteni a Belvárosban.

A távlati tervek a Rosenberg házaspár utca és a Bajcsy-Zsilinszky út övezte, valamint az Erzsébet- és Szabadság-híd közti Duna-parti tömböt rekonstruálható területnek jelölik ki; ennek megfelelően itt építési tilalmat rendeltek el. Ennél közelebbi terminus jelzi a vitát kiváltó rendezési, beépítési tervek közül a Duna-parti szálloda megvalósulását.

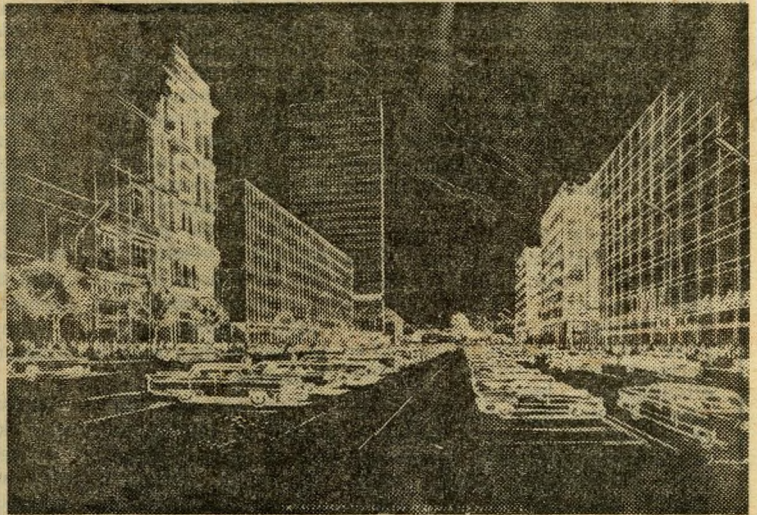
Szálloda vagy szállodasor?

Volt álláspont, amely a hajdani megoldás visszatéréseként amellett kardoskodott, hogy az Erzsébet-híd—Lánchíd közti pesti parton szállodasor révén biztosítsanak látványos, horizontális városképet. A Belváros fejlődése azonban időszerűtlenné tette ezt a javaslatot. Részint azért, mert a Dunával párhuzamos és folyamatos beépítés az Apáczai Csere utca—Vigadó vonal révén már adott, másrészt forgalmi problémák miatt: egy egész szállodasor kiszolgálásához szükséges szállítási, parkirozási, közlekedési követelmények kielégítésére egyszerűen nem jutna hely. A nemrég kiírt tervpályázatok előnybe helyezték azt a megoldást, amely szerint a Vigadó szomszédságában levő épületet később lebontják, és a teljesen elavult Duna Szálló helyén — összhangban a városképpel — egyetlen, 14—16 emeletes szálloda épüljön, mindkét homlokzat előtt széles úttal, a nagyközönség számára is hozzáférhető vendéglátóhelyekkel, tágas parkkal, 100—150 gépkocsi befogadására alkalmas, sülyesztett parkolóval.

A Vigadó hátában, az egykori Haas-palota helyének beépítése már elrehaladt. Legkésőbb ez év végén megindul a Vörösmarty téren a Kultúra Palotájának építése, amely hangversenytér-

A Kálvin tér alternatív távlati képe, a Tolbuhin körút felől nézve.

Ilyennek tervezik a Tanács körútiat, balra a Fővárosi Tanács új székházával.

meknek és irodáknak, zenemű- és képzőművészeti boltoknak nyújt majd otthont.

Passzázsrendszer és új aluljárók

A belvárosi építési tervek a Martinelli tér rendezéséről sem feledkeznek meg. A tér közepén húzódó tűzfal eltüntetésére pillanatnyilag egy irodaház építésének javaslata látszik a legcélszerűbbnek. Tervezik azt is, hogy a Régiposta utca és a téren levő templom közötti ház lebontása után hatalmas épületet emelnek, amelyet a posta kapna meg a Belvárosi Telefonközpont otthonául. Egyelőre még kérdéses, miként teremtsék meg a templom és a szomszédságába tervezett modern építmény városképi összhatását. A Tanács körúton a Fővárosi Tanács épületének földszintes üzlet-sorhomlokzata és az út túlsó oldalán levő régi, alacsony lakóházak helyén impozáns magasépületeket terveznek.

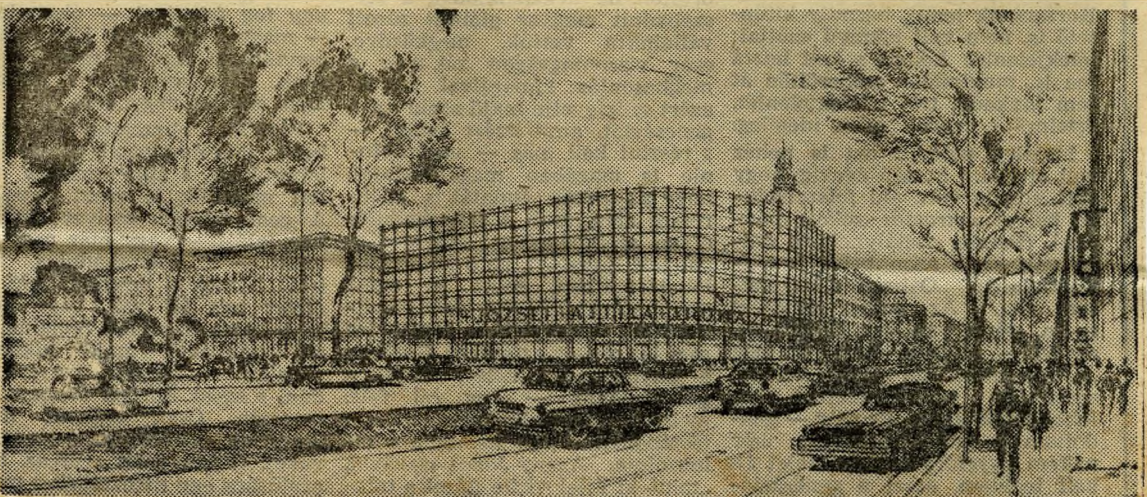
A Váci utca rendezéséről még tart a vita. A földszintes, öreg házak bontása, s helyettük modern bazársor, szalonok, kereskedelmi, vendéglátóipari egységek kiépítését sokan szorgalmazzák, de több szerv kifogásolja a műemlék házak — például a Váci utca 21. — szanálását. A Belváros látképét rontó Kálvin téri tűzfalak, foghíjak eltüntetésére ugyancsak látványos tervvázlatok készültek. Itt ismét az okoz gondot, hogy a

tervezett modern, magas épületek városképi szempontból összeegyeztethetők-e a klasszikus stílusú Nemzeti Múzeummal.

A városközpont rendezésének érdekes feladata az üzleti passzázsok kialakítása. Az a törekvés, hogy a Párizsi-udvar mintájára, az átjárók egész rendszerét teremtsék meg, s így a gyalogosok egyetlen sétával, udvarokban elhelyezett üzletek, kirakatok között tehessék meg a Városház utca és a Duna-part közötti utat. Ilyen „üzletkorzó” céljaira előreláthatólag igénybe veszik a többi között a Százéves Étterem tágas udvarát is. A gyalogosforgalom zavartalan lebonyolítására nemcsak a passzázsrendszer megteremtése szolgál: a terv előírja aluljárók építését a Deák téren, a Kálvin téren és a Felszabadulás téren.

Az aránylag elhanyagolt kereskedelmi útvonalak — Városház utca, Petőfi Sándor utca, Bajcsy-Zsilinszky út — fejlesztésére is megteszik az első lépéseket 1970-ig. Itt a modern portálok kialakítása, színes pavilonok építése, reklámfeliratok és utcabútorok elhelyezése, a világítás javítása a következő feladat. A Belváros kereskedelmi jellegét hangsúlyozza a rendezési terv, amikor célul tűzi ki: akár közintézmény, akár lakóépület épül a városközpontban, a földszinteken mindenütt üzletsorokat kell kialakítani.

Fekete Gábor

Tervvázlat a József Attila utca és Bajcsy-Zsilinszky út sarkáról, szemben egy új nagyáruházzal.